

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

581. Ad quæ beneficia se extendat alternativa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

visus capere non poterit possessionem, quousque constiterit, conditionem appositam veram esse ob periculum intrusionis, ac ita Ordinarius cavere debet in literis provisionis. Castrop. *loc. cit. num. 6.* Garc. *num. 777. & 779.* qui etiam n. 778. addit, sic quoque Episcopum probabiliter dubitantem, num Romæ facta dicta recognitio, non posse licite providere de beneficiis vacantibus in mense Martii vel Septembr. (qui aliàs, seclusa alternativâ, competeant Ordinario vi regulæ reservatoris 8. mensium) nisi sub dicta conditione.

Quaestio 579. Num Episcopus duarum Diocesium acceptando alternativam pro una, censetur aut teneatur hoc ipso etiam acceptare pro altera?

Respondeo negativè; expedire enim potest, ut acceptet pro una, & non pro altera. Card. de Luca. *de benef. d. 19. n. 5.* ubi, quod id ipsum procedat, etiam si istæ Dioceses essent unitæ principaliter, & citat pro hoc Gonz. *gl. 58. num. 22.* & dicit, sic absolute supponi in *Casarang. beneficii.* apud Garc. n. 706.

Quaestio 580. An, & qualiter missis jam literis, sed nondum factâ dictâ recognitione Romæ, vel etiam eâ jam factâ possit Ordinarius penitere, & se ad jus commune reducere?

Respondeo ad primum: ante factam recognitionem à Datario certum est, quod possit Ordinarius penitere, & penitendo declinare alternativam; cum ante illam ei nihil adhuc concessum sit, sed is procuret, ut concedatur; adeoque desistere potest à procuratione. Castrop. *cit. p. 23. §. 4. n. 11.* ex Gonz. *gl. 63. à n. 22.* Verum tenetur tunc Ordinarius monere nuncium, vel ipsum Datarium de hac penitentia, ne literæ missæ, & jam revocata, adeoque nulla recognoscantur & approbentur, & sic Papa irideatur: quin & in suis provisionibus detrimentum patiat; cum satis probabile sit, ex vi revocationis, etiam non intimatæ, cessare acceptationem factam. Castrop. *loc. cit.* verum circa hoc

2. Respondeo secundò: si antequam nuncius vel Datarus moneatur de hac penitentia Ordinarii, Datarus literas ab eo missas recognoscat & approbet, probabiliter recognitio & approbatio est valida, non obstante revocatione non intimatâ; eò quod juxta textum *Clem. 1. de renunciatione.* cessio beneficii teneat, quousque hæc cessio fuerit intimata, ut illusio & variatio in personis ecclesiasticis vitetur. Adeoque jam verum non est, quod factâ revocatione acceptationis non intimatâ, non sit amplius acceptatio; cum acceptatio firma persistat, neque valeat cum effectu revocari ab acceptante, quousque is revocationem notificet. Castrop. *ibid. n. 12.* ex Gonz. *loc. cit. n. 48.*

3. Respondeo tertio: postquam literæ dictæ recognoscuntur sunt à Datario & approbatae, revocari non potest acceptatio cum effectu sine scitu & consensu Pontificis; cum enim, ut dictum, ista concessio involvat contractum initum ex mutuo consensu Papæ & Ordinarii, hinc resultat, quod sola declaratio Ordinarii declarantis, nolle se amplius uti alternativâ jam acceptatâ, non sufficiat, cum distractus exigat eundem simultaneum consensum,

P. Lauren. Fori Benef. Tom. 11.

qui in contractu requisitus erat. C. de Luc. *de benef. d. 93. n. 3.* citans Gonz. *gl. 58. n. 14.* Mand. *conf. 18. n. 8.* Put. *decif. 88. l. 3.* item Corrad. *l. 3. c. 6. num. 10. & 12.* Sed neque tenetur Papa renunciationem hanc admittere, sed eam rejicere potest, si causæ legitimæ illius non proponantur, Castrop. *loc. cit. §. 5. n. 3.* solet nihilominus quandoque hujusmodi renunciationem admittere. Corrad. *loc. cit. n. 11.* ubi etiam hujus rei praxin ponit ex Gonz. *gl. 58. n. 23.* quod nimirum, postquam Papæ porrectus est libellus supplex, illum ad Datarium remittit, qui illius nomine aut admittit aut rejicere solet; prout sibi bene visum ob causas in libello expressas. Et tunc nihil aliud agitur, quam quod acceptatio semel facta cancelletur & cassetur de libro Dataris, & in margine cassatio acceptationis cum anno, mense, die, annotatur. Castrop. *loc. cit. §. 5. n. 33.*

4. Respondeo quartò: neque etiam iudicet Ordinarius, absentando se à Diocesi sua, potest revocare acceptationem alternativam sine consensu Papæ; per solam enim absentiam Episcopi non resolvitur alternativa in præjudicium Papæ; sed solum inducitur simplex suspensio in præjudicium Episcopi. Lott. *l. 2. q. 41. n. 47.* citans Rot. in *Faventina Canonica*, 16. Decemb. 1585. Quamvis tamen in isto casu pro resolutione alternativæ sufficiat consensus implicitus Papæ, ut, si ipse conferat contra usum alternativæ: ubi enim consensus requiritur, non minus tacitus, quam expressus attenditur juxta *Decium conf. 31. n. 4.* & *Surd. conf. 355. n. 16.* Lott. *n. 48. & 49.* Ac propterea, si post acceptatam alternativam doceretur, non tantum Episcopum contulisse jure suo ordinario in suis 4. mensibus, sed etiam Papam in suis 8. utique contractus hic censeretur contrario consensu resolutus; eò quod Papa videretur approbasse recessum Episcopi. Lott. *num. 50. & 51.* citans pro hoc *decif. Rotæ in Paduana Prioratus.* 18. Maji 1611, in qua tamen dictum, ut Lott. *n. 52.* gratiam alternativam pendere ex consensu Papæ, non ex scriptura acceptationis, quæ exigitur, ut inde probetur factum acceptationis. Adeoque e contra necessarium non est, ut contrarius consensus, Papæ nimirum, quo in dictam dissolutionem alternativam contentit, per scripturam iustificetur; nam neque scriptura est necessaria pro recessu à contractu celebrato in scriptis, nisi scriptura fuerit adhibita pro forma contractus, eò quod contrahentes à principio noluerint aliter valere contractum, quam si in scriptis fieret. Lott. *n. 53. & 54.*

Quaestio 581. Ad qua beneficia se extendat alternativa?

Respondeo primò in genere, videnda esse, quæ dicta sunt supra ad primam partem hujus regulæ, in quaest. quænam beneficia cadant sub reservatione mensium; ad eadem enim extendit se alternativa, exceptis solum iis, quæ non sunt liberæ collationis. Chok. *hic gl. 16. n. 1.* hinc

2. Respondeo secundò: extendere se illam ad omnia beneficia, sive sint cum cura, sive absque cura; sive regularia, sive secularia, qualitercunque qualificata &c. quæ aliàs reservata non sunt, & ad liberam ipsorum Episcoporum dispositionem spectant; qualia sunt, quæ Episcopi absque alterius dispositione, electione, præsentatione, consilio, consensu vel interventu providere possunt, seu quorum provilio à solius Episcopi voluntate dependet.

pendet. Castrop. *loc. cit.* §. 3. num. 1. Chok. *loc. cit.* Garc. p. 5. c. 1. n. 475. Gonz. gl. 45. n. 10. Et qualia adhuc censentur in ordine ad effectum alternativam, quæ Episcopus tenetur ex fundatione vel statuto, aut aliunde conferre certo generi personarum, v. g. filiis familias, personis de certo Collegio. Card. de Luc. *cit. d.* 93. n. 5. Garc. nu. 476. citans Gonz. *ubi ante.* n. 19. Put. *decis.* 162. l. 2. Item beneficia curata & parochialia, etsi conferenda sint dignioribus & per concursum. Garc. *ibid.* citans Gonz. *ubi ante.* n. 22. & sic resolutum dicens à Rota in *Abul. parochialis.* in his enim ex parte Episcopi libera est collatio; cum solus conferat sine consilio, interventu, præsentatione aliorum, & licet in cui dando non sit absoluta potestas Episcopi, id tamen non est considerabile ad effectum hujus regulæ, de hoc nihil dicentis. Garc. *ibid.* ex Gonz. *loc. cit.* Lott. l. 2. q. 40. n. 123. Item ad ea, ad quæ præsentatio seu electio competit soli Episcopo; liquidem prima beneficii dispositio, quæ attenditur, libera est, & alia ex illa necessariò sequitur. Castrop. *loc. cit.* Garc. n. 733. Atque ita, dum Episcopus ratione dignitatis suæ habet jus præsentandi ad aliquod beneficium, habebit in eo locum alternativam, non obstantem, quòd institutio spectet ad alium. Garc. n. 734. idem est in electione, v. g. cum electio personæ in penitentiarij spectat ad solum Episcopum, quomodocunque illa consideretur, intrabit in ea alternativam, quamvis personæ electæ faciendæ sit collatio ab Episcopo & Capitulo, vel à solo Capitulo. Garc. n. 735. Et hæc procedunt, si Episcopus gaudet alternativam, etiamsi beneficia, ad quæ præsentare, vel eligere, vel etiam quæ conferre habet Episcopus, sita sunt in aliena Diocesi. Garc. *cit. n.* 734. & 705. citans pro hoc num. 706. Gonz. gl. 10. n. 4. & Rot. *decis.* aliquot.

3. Econtra ad liberam Episcopi dispositionem non spectabunt, adeoque in iis locum non habebit alternativam: primò, ad quæ præsentare, vel quæ conferre non potest sine consilio alterius; tò libera enim denotat potestatem faciendi actum suam sponte, & irrequisitè alterius voluntate, juxta c. 1. de *rescript.* & *ibi.* gl. Chok. *hic.* gl. 17. n. 2. idque etiam, licet dictum consilium sequi non teneatur. Gonz. gl. 46. nu. 35. Multoque minus, dum eger alterius consensu, utpote quod minorem libertatem importat; cum majoris effectus sit consensus quam consilium; quia consilium sufficit petere, & sequi non est necesse. Chok. *ibidem.* cum Gonz. gl. 47. & 48. ubi fusè hanc materiam consensûs & consilii tractat.

4. Secundo: ea, circa quæ disponere nequit sine interventu seu præsentia alterius, v. g. Capituli, ut habet textus Reg. Interventus verò hic, seu præsentia importat scientiam & intelligentiam, non tamen consilium vel consensum. Unde si statutum vel alia quæpiam dispositio prohibet fieri actum sine interventu alterius, satis erit illius præsentia, etiamsi non consentiat, vel consulat illum actum fieri. Neque ab eo petendum consilium vel consensus, ut Bald. in l. nam ita Divus. de *adopr.* Chok. *loc. cit.* n. 4. non tamen propterea frustra erit talis præsentia, quòd hoc adhuc commodi ex ea oriatur, quòd actus majore cum deliberatione, maturitate, utilitate, fraudis etiam & doli exclusionem expediat, ut Tiraq. de l. *connubial.* gl. 6. n. 32. Chok. n. 5. Circa quæ illud observandum: quòd si illi, qui consentire, consulere, intervenire habent, nolint ista subire, poterunt compelli, adiri que Superior, qui

illis mandet; quibus rursùm recusantibus, Superior consentiet, intervenietque vel alius ex illius mandato. Chok. nu. 6. citans Lamb. de *jurep.* l. 1. p. 2. q. 1. d. 20. per tot.

5. Tertio: excluduntur ab alternativam etiam ea, utpote non libera adhuc collationis, in quorù provisione citra consiliu, consensum, præsentia alterius necesse est intervenire quocunque alio modo ministerium alicujus, vel jussus Superioris, alijsve modis, quos obiter proponit Gonz. gl. 49. Chok. *loc. cit.* n. 7. Quamvis tamen adhuc liberam in ordine ad effectum alternativam collationem illam esse dicat Lott. l. 2. q. 40. n. 122. ubi ex statuto Ecclesiæ, aut jure singulari aliquo tenetur Episcopus conferre sub testimonio duorum vel trium, quod testimonium minime habet vim consilii aut assensûs; citat pro hoc *decis.* Rot. 600. p. 2. *Recent.* Cum it, ut ibi dicitur, sint verius testes bonæ vel malæ collationis, quam participes.

6. Denique, ne beneficium dici possit libera collationis in ordine ad dictum effectum, impedit consuetudo operandi. Card. Luca. *cit. d.* 93. n. 6. In his itaque beneficiis non libera collationis locum non habet alternativam, sed de iis provideri debet in 4. mensibus ordinariis Martio, Junio, Septembri, Decembri, perinde ac si alternativam acceptata aut concessa non esset. Pirh. *loc. cit.* Chok. *hic.* gl. 16. n. 2. citans Monet. de *opt. c.* 3. q. 3. n. 88. & Gonz. gl. 45. Porro observandum in his, non tam proprietatem, quam possessionem spectari, ita ut, si quis sit in quasi possessione præsentandi, consentiendi, consultandi, assistendi, aliãve actionem ad provisionem requisitam efficiendi, etiamsi quò ad proprietatem legitimo jure careat, id sufficiat, ut beneficium non dicatur libera collationis; sicut è contra, dum Episcopus est in possessione conferendi liberè, etsi careat quò ad hoc proprietatem, beneficium dicatur collationis libera; quia in jure conferendi attenditur potius possessio, quam proprietatem; juxta c. olim. & c. cum Ecclesia. de *causa possess.* & *prop.* Castrop. *cit.* p. 23. §. 3. num. 10. Garc. n. 478. Gonz. gl. 45. §. 3.

Quæstio 582. Uterius magis adhuc in specie, an & qualiter se extendat alternativam ad beneficia, quæ spectant ad simultaneam collationem Episcopi & Capituli, dum convenit inter illos de collatione faciendâ per turnos, quod jura permittunt. cap. ult. de præb. in 6. Clem. 2. de jurep.

1. Respondeo primò: dum divisio facta est per vices, hoc est, ut unâ vice provideat Episcopus, alterâ vice Capitulum, alternativam intrat ex parte Episcopi, si vè Episcopus gaudet alternativam, & vi illius providebit, dum nimirum beneficium vacat mensè alternato, & tempore vacationis est turnus Episcopi. Castrop. *cit.* §. 3. num. 3. Garc. à num. 707. Gonz. gl. 45. §. 1. n. 13; sic sæpe à Rota *decisum* referentes; in eo enim casu, esto, quòd jus radicale conferendi commune sit Episcopo & Capitulo, factâ tamen concordia seu dictâ divisione, quò ad exercitium & usum, qui attenditur, divisum est, ita ut integrè & in solidum unicuique competat in suo turno absque ullo alterius interventu; & sic Episcopus jure proprio, & non communi liberè conferat in suo turno sine interventu Capituli. Castrop. *loc. cit.* Garc. nu. 709. id ipsum quoque pluries à Rota *decisum* referens. Econtra